

KONKORDATO MÜHLETİNİN İŞÇİ ALACAKLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE CONCORDAT DURATION ON LABOR CLAIMS

Aziz Serkan ARSLAN*

Özet: Ekonomik açıdan zor durumda olan kişileri ve işletmeleri korumak yanında alacaklıları ve kamunun menfaatlerini de korumayı amaçlayan konkordato kurumu 7101 sayılı Kanun’la revize edilerek daha işlevsel hale getirilmiştir. Konkordato kurumundan yararlanan borçluların belirli süre icra ve iflâs takiplerinden korunma imkânı bulunmaktadır. Ancak imtiyazlı alacaklar arasında bulunan, konkordato mühletinden önce tahakkuk etmiş işçi alacakları bu durumdan muaftır. Zira tek gelir ve geçim kaynağı ücret alacağı olan işçilerin bu türden alacakları konkordato mühleti zarfında da hem yerel normlar hem de uluslararası sözleşmeler ile güvence altına alınmıştır. Çalışmamızda öncelikle 7101 sayılı Kanun değişiklikleri çerçevesinde konkordato kurumu kısaca tarif edildikten sonra konkordato mühleti süresince muafiyet tanınan işçi alacakları belirtilecek son olarak da işçi alacaklarına tanınan imtiyazın etkileri ve nedenleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Konkordato, Geçici Mühlet, Kesin Mühlet, İşçi Alacakları, İcra

Abstract: In order to protect the people and businesses in economically difficult situations, the concordat which aims to protect the interests of the creditors and the public, has been revised by the Law No. 7101 and has become more functional. Borrowers benefiting from the concordat institution have the opportunity to protect themselves from certain periods of execution and bankruptcy.

However, employees who have accrued employee prior to the concurrence of the concessionary receivables are exempt from this situation. This kind of receivables of the workers who only have their wages as a source of income, are guaranteed by the concurrence of both local norms and international conventions. In our study, firstly, after the concordat institution has been briefly defined in the framework of the amendments in the Law No. 7101, the reasons for the privileges granted to workers’ receivables will be emphasized.

Keywords: Concordat, Temporary Duration, Exact Duration, Labor Claims, Execution

* Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, azizserkanarslan@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7703-3044 Makalenin Gönderim Tarihi: 20.12.2018, Kabul Tarihi: 20.12.2018

GİRİŞ

Dünya üzerinde ve ülkemizde son yıllarda meydana gelen ani ve beklenmedik gelişmeler, işletmeleri ve kişileri ekonomik olarak ciddi şekilde sarsacak sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Kişilerin ve işletmelerin önleme ve uyum mekanizmalarını etkisiz hale getirerek mevcut değerlerini, amaçlarını ve işleyiş düzenini tehdit eden bu durumun önlenmesi veya etkilerinin en aza indirilmesi amacı, devletleri bir takım yasal düzenlemeler yapmaya yöneltmektedir.

Türk hukukunda ticari işletmelerin malî durumlarını iyileştirmeye veya borçlarını yeniden yapılandırmaya ilişkin ilk yasal düzenlemeler 1987 yılında 3332 sayılı Kanun ile gerçekleşmiştir. Devamında 2002 yılında 4743 sayılı Kanun ile sermaye şirketlerinin malî durumlarında iyileştirici ve borçlarını yeniden yapılandırıcı düzenlemeler yapılmıştır.

2003 yılında 4949 sayılı Kanun ile daha önce de hukuk sistemimizde yer alan ancak istenen sonuçlara ulaşılamayan “iflâsın ertelenmesi” müessesesinde yeni düzenlemeler yapılmıştır. Ancak bu düzenlemeler ne yazık ki istenen sonuçların ortaya çıkması hususunda çoğu

zaman yetersiz kalmıştır. Son olarak ise ülkemizde 2003 yılından bu yana yaygın olarak uygulanan iflâsın ertelenmesi kurumu, 15.03.2018 tarih ve 30361 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kanun ile ihdas amacının gerçekleştirilmesi konusunda isteneni veremediği için tamamen kaldırılmış ve bunun yerine alacaklılar ile borçluların bir müzakere sonrasında anlaşmaları ve bu anlaşmanın mahkemece tasdiki esasına dayanan konkordato kurumu, daha etkin kullanılması amacıyla yeniden düzenlenmiştir.¹

Bir borçlunun konkordatodan yararlanabilmesinin ön şartı, vadesi geldiği hâlde borcunu ödeyememiş olması veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunmasıdır. Herhangi bir borçlunun borcunu ödeyememiş olması veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bu-

¹ Detaylı bilgi için bkz. Hakan Pekcanıtez/Güray Erdönmez, 7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul-2018, s. 3 vd.; Selçuk Öztekin/ Ali Cem Budak/ Bilgehan Yeşilova/Müjgan Tunç/ Serdar Kale, Yeni Konkordato Hukuku, 7101 sayılı Kanun’la Değişik İcra ve İflâs Kanunu m. 285 – 309 Şerhi, Ankara-2018, s. 54 vd.; Serhat Sarısözen, İcra İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, 2. Baskı, Ankara-2019, s. 45 vd.

lunması, bünyesinde çalıştırdığı işçilerin durumunu da yakından etkiler. Bu durumda olan bir borçlunun bünyesinde çalışan işçilerin ücretlerini ödememesi, onları daha fazla süre çalıştırmaya yönelmesi veya işten çıkarması uygulamada sık karşılaşılan durumlardandır.

Bu anlatılanlardan sonra biz de çalışmamızda tek gelir kaynağı ücreti olan işçilerin konkordato mühleti sürecinde korunması amacıyla yönelik düzenlemelerden bahsedeceğiz. Çalışma kapsamında öncelikle 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik çerçevesinde genel olarak konkordato kurumundan bahsedildikten sonra İİK m. 294/2'de belirtilen imtiyazlı alacaklardan biri olan işçi alacaklarına konkordato mühletinin etkisi incelenecek, devamında yine konkordato mühletinin işçi ile işveren arasındaki hizmet akdine etkileri ortaya konmaya çalışılacaktır. Son olarak da işçi alacaklarına konkordato mühletine rağmen diğer alacaklardan farklı olarak tanınan imtiyazın şartları ve nedenleri üzerinde durulacaktır.

I. KONKORDATO HAKKINDA GENEL BİLGİ

İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 7101 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik ile kanun koyucu tarafından iflâsın ertelenmesi yerine ikame edilmek istenen ve bu amaçla işlevsel hale getirilen konkordato müessesesi, ekonomik kriz, piyasa şartlarının elverişli olmaması, işlerinin bozulması, tahminlerinde yanılmış olması gibi elinde olmayan nedenlerle işleri iyi gitmeyen ve malî durumu bozulmuş olan, dürüst borçluları korumak için kabul edilmiş bir hukukî çaredir.²

² Doktrinde genel kabul gören tarife göre konkordato, dürüst bir borçlunun imtiyazsız alacaklılarının nitelikli bir çoğunluğu ile yaptığı ve asliye ticaret mahkemesinin tasdiki ile hüküm ifade eden, imtiyazsız alacaklıların borçluya karşı alacaklarının belli bir yüzdesinden feragat etmesini ve borçlunun da, borçlarının konkordato ile kabul edilen kısmını (yüzdesini) belli bir zaman diliminde ödemekle, borçlunun tamamından kurtulmasını içeren hukuki bir imkândır. Bkz. Baki Kuru, İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş, 2. Baskı, Ankara-2013, s. 1229; Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz/Sema Taşpınar Ayvaz/Emel Hanağası, İcra ve İflâs Hukuku, 4. Baskı, Ankara-2018, s. 539; Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/ Meral Sungurtekin Özkan/Muhammet Özkes, İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 5. Bası, İstanbul-2018, s. 441; Baki Kuru, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara-2018, s. 497; Timuçin Muşul, İflâs ve Konkordato Hukuku, Ankara-2018, s. 353; Süha Tanrıver, Konkordato Komiseri, Ankara-1993, s. 6; Süha Tanrıver/Adnan Deynekli, Konkordato-nun Tasdiki, Ankara-1996, s. 30; Sarısözen, s. 54 vd.; Sümer Altay/Ali Eskiocak, 7101 sayılı Kanun'la Yapılan Düzenlemelerin Işığında Konkordato ve Yeniden

Konkordato, kanunda açıkça yer almamakla birlikte doktrinde kabul gördüğü üzere vade konkordatosu, tenzilat konkordatosu ve karma konkordato olarak üçe ayrılmaktadır. Vade konkordatosu borçlunun borcunun tamamını ödemek için alacaklılardan vade istemesi veya borcunu taksitlendirmesi durumunda söz konusu olur. Tenzilat konkordatosu ise borçlunun alacaklılardan, alacağıнын bir kısmından veya yüzdesinden feragat etmesi şartıyla borcunun tamamından kurtulması durumunda söz konusu olur. Uygulamada ise en sık başvuru- rulan konkordato türü, borçlunun alacaklılarından hem vade hem de tenzilat istemesi ve alacaklıların da bu talebi kabul etmeleri durumunda borcunun tamamından kurtulma imkânı sağlayan karma konkordatodur.

Konkordato kurumuna, hakkında henüz iflâs kararı verilmemiş bir borçlu iflâsı önlemek için başvurabilir. Buna iflâs dışı konkordato veya adi konkordato adı verilir. Bunun haricinde hakkında iflâs kararı verilmiş ve iflâs tasfiye aşaması devam eden bir müflis de verilen iflâs kararını kaldırmak amacı ile başvurabilir. Bu durum ise iflâs içi konkordato olarak adlandırılır.³ İİK'nın 285-308 maddeleri arasında iflâs dışı (adi) konkordato ayrıntılı olarak düzenlenmiş, iflâs içi konkordato ise İİK m. 309'da genel olarak düzenlenmiş ve eksik hususlarda iflâs dışı konkordato hükümlerine yollama yapılmıştır.⁴

Konkordato kurumundan istifade yoluna iflâsa tâbi olan tacirler başvurabileceği gibi tacir olmayan borçlular da başvurabilir. Konkordatoya başvurabilecek kişilerle ilgili tek kriter kanun değişikliğinden önce de geçerli olduğu üzere borçlunun vadesi geldiği hâlde borcunu ödeyememiş olması veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunmasıdır.

Yapılanma Hukuku, 4. Bası, İstanbul-2018, s. 16 vd.; Orhan Eroğlu, Uygulamada Konkordato, Ankara-2018, s. 21.

³ Kuru, İcra Ders Kitabı, s. 497; Sarısözen, s. 57; Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes, s. 443 vd.; Kuru, El Kitabı, s. 1145 vd.; Tanrıver, s. 8 vd.; Kamil M. Yıldırım/Nevhis Deren Yıldırım, İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı, İstanbul-2016, s. 517; İlhan Postacıoğlu, Konkordato, İstanbul-1965, s. 12.

⁴ İcra İflâs Kanunu'nda konkordatoya ilişkin hükümler iflâs içi konkordato veya malvarlığının terki ile konkordatodan ziyade adi (iflâs dışı) konkordato esas alınarak düzenlenmiştir (İİK m. 285-308). Bu nedenle konkordato mühletinin işçi alacaklarına etkisine ilişkin olarak konkordato müessesesinden bahsederken, adi konkordato esas alınacaktır. Ancak açıklamalarımız, diğer konkordato türlerinin özelliğine ters düşmedikçe, onlar açısından da geçerlidir.

Konkordatodan yararlanmak isteyen borçlular yeni düzenleme ile İİK m. 286'da belirtilen belgeleri tamamladıktan sonra konkordato gider avansını da yatırarak iflâsa tâbi ise genel merkezin bulunduğu yerdeki, iflâsa tâbi değil ise yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesine başvuru yapabileceklerdir.

Konkordato talebine eklenecek belgeleri düzenleyen İİK m. 286/1-c hükmüne göre borçlu; alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren listeyi de mahkemeye sunmak zorundadır. Bu bağlamda imtiyazlı alacaklardan olan işçi alacaklarının durumu da projeye dâhil edilmek zorundadır. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir (İİK m. 287/2). Projede gösterilmemiş işçi alacakları var ise komiser tarafından 288. madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini 302. madde gereğince vereceği raporda belirtir (İİK m. 300).

İİK m. 285/2 hükmü gereğince iflâs talebinde bulunabilecek alacaklılar da, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir. Bu bağlamda işverenden alacaklı olan işçiler de borçlu işveren hakkında konkordato talep edebilirler. Bu talep üzerine borçlunun 286. maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir (İİK m. 287/2).⁵ İcra ve İflâs Kanunu m. 286'da sayılan belgeler arasında yer alan borçlunun alacak-

⁵ Burada dikkat çeken husus alacaklının başvurusu halinde borçlunun ilgili belgeleri sunmamasının yaptırımının alacaklının talebinin reddi olmasıdır. Yani alacaklının hâkimiyet alanı dışında gerçekleşen bir eksiklik ve ihmalin sonucunda alacaklı bir yaptırıma maruz kalmaktadır. Oysa bunun borçlu bakımından da sonucunun olması gerekir. Bkz. Muhammet Özkes, Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı, On İki Levha/Lexpera Seminer İstanbul 4 Mayıs 2018-7101 sayılı Kanun'la Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Edt: Muhammet Özkes), İstanbul-2018, s. 67.

lılara teklifinin yer aldığı konkordato ön projesine ek olarak şirketin son 90 gündeki malî ve finansal analiz durumunu net şekilde ortaya koyan belge ve tabloların sunulması zorunluluğu kanun ve yönetmelik ile gelen yeniliklerdendir.⁶ Konkordatoya ilişkin yeni hükümlerin yürürlüğe girdiği tarihten yaklaşık sekiz ay sonra, uygulamadaki durum ve sorunlar gözetilerek 06.12.2018 tarihinde kabul edilen kanun değişikliği ile konkordato başvurusuna eklenmesi gereken belgeler yeniden düzenlenerek finansal analiz raporu yerine Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanacak makul güvence veren denetim raporu konkordato projesine eklenmesi gereken belgeler arasında yer almıştır.⁷

Konkordato başvurusu üzerine mahkeme, İİK 286. maddede sayılan belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiği takdirde derhâl geçici mühlet kararı verir ve borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır (İİK m. 287/1). İİK m. 294 hükmü gereğince mühlet içinde borçlu aleyhine 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz. İİK m. 294'te belirtilen tedbirler arasına borçlu aleyhine başlatılmış veya mühletten sonra başlatılan icra veya iflâs takiplerinin durdurulması veya yasaklanması da dâhildir. Mühletin takiplere etkisi İİK m. 294/1 hükmünde açıkça emredici şekilde düzenlendiği için mühlet kararını veren mahkemenin belirtilen tedbirlerin alınması konusunda takdir yetkisi bulunmamaktadır. Bu durumlarda borçluya ödeme emri gönderilemeyecek, başlamış takiplerde ise diğer icra takip işlemleri gerçekleştirilemeyecektir.⁸ Aksi halde yapılan icra takip

⁶ Konkordato Talebine Eklenecek Belgeler Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Yayın Tarihi: 30.01.2019, Sayı: 30671.

⁷ 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun, Resmi Gazete Yayın Tarihi: 19.12.2018, Sayı: 30630.

⁸ Konkordato mühleti boyunca takip yapılamaz ifadesi ile kanun koyucunun yasakladığı işlemler taraf takip işlemleri değil icra takip işlemleridir. Bkz. Aziz Serkan Arslan, İcra Takip İşlemleri, Ankara-2018, s. 182; Altay/Eskiocak, s.104; Pekcanitez/Erdönmez, s. 93; Murat Atalı, Konkordatoda esin Mühlet ve Sonuçları, On İki Levha/Lexpera Seminer İstanbul 4 Mayıs 2018-7101 sayılı Kanun'la Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Edt: Muhammet Özkes),

işlemleri yokluk yaptırımına tâbi olarak hükümsüz kabul edilecektir.⁹ İİK m. 294 hükmü her ne kadar kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçlarını düzenliyor olsa bile İİK m. 288/1’de geçici mühlet kararının, kesin mühlet kararının sonuçlarını doğuracağı belirtildiği için söz konusu tedbirler geçici mühletin verilmesinden itibaren geçerli olacaktır.¹⁰

Mahkeme geçici mühlet kararı ile birlikte kararında belirttiği tedbirleri kontrol amacıyla ve projenin devamı için konkordato komiseri tayin eder.¹¹ Geçici mühlet kararı konkordato hukukumuzda 7101 sayılı Kanun’la girmiştir. Mahkemenin vereceği geçici mühlet süresi üç ay ve ek olarak iki ay daha olmak üzere beş ayı geçemeyecektir (İİK m. 287/4).¹² Geçici mühlet borçlunun süratle koruma altına alınması amacını gütmektedir.

⁹ İstanbul-2018, s. 97.

⁹ Selçuk Öztek, İflâsın Erteleme, *Bankacılar Dergisi*, Sayı 59, 2006, (s. 39-82), s. 67. Yokluk yaptırımına tâbi hükümsüz icra takip işlemleri her zaman için herhangi bir biçimsel hukuk yolu kullanılmadan da kendiliğinden geçersiz kabul edilir. Bu bağlamda icra mahkemesine şikâyet yolu ile yapılan başvuru sadece hükümsüz işlemin tespiti ve ortadan kaldırılması amacı ile yapılır. İcra ve İflâs Kanunu’nda hükümsüz işlemlere karşı şikâyet süresini sınırlayan bir hüküm yoktur. Ancak hukuki güvenliğin sağlanması ve üçüncü kişilerin haklarının korunması için, bu konuda üst sınır olarak takibin sona ermesinden itibaren bir yıl daha şikâyet hakkının bulunduğu doktrin ve Yargıtay tarafından genel olarak kabul görmektedir. Bkz. Sema Taşpınar Ayvaz, İcra İflâs Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan, C. II, Ankara-2015, s. 1551; Hakan Pekcantez/Cemil Simil, İcra - İflâs Hukukunda Şikâyet, 2. Baskı, İstanbul-2017, s. 152; Atalı, s. 97; Arslan, s. 232; Yargıtay 12. HD., 26.02.2014 T.; 2014/29529 E. 2014/3943 K. (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

¹⁰ Öztek, s. 81.

¹¹ Konkordato da geçici mühletten yararlanan borçlu, mahkeme aksine bir karar vermediği sürece işçilere maaşlarını ödemek gibi işletmenin faaliyetini sürdürmesi için gerekli olan günlük işlemleri yapmak için her defasında komiserlere müracaat etmek zorunda kalmamalıdır. Bkz. Pekcantez/Erdönmez, s. 35

¹² Mehaz İsviçre İcra ve İflâs Kanunu’nda hâkimin konkordato talep eden dışındaki alacaklıları da dinleyebileceği açıkça kabul edilmiştir (İsviçre İİK m. 294/2). İsviçre doktrininde ise, mahkemenin önemli alacaklıları dinleyebileceği belirtilmekte ve bu bağlamda, yüksek miktarda alacağı olanların, rehinli alacaklıların, bankaların ve işçilerin duruşmaya davet edilebileceği belirtilmektedir. Bkz. Thomas Bauer, Ergänzungsband zum Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, 2. Auflage, Basel-2017, Art. 294, N. 20, Art 295, N. 5; Karl Gehler, Der Gläubigerausschuss im Konkurs- und Nachlassvertragsverfahren, Freiburg-1999, s. 198; Thomas Sprecher, Gläubigerausschuss im schweizerischen Konkursverfahren und im Nachlassverfahren mit Vermögensabtretung, Zürich-2003, s. 97 vd.; Pekcantez/ Erdönmez, s. 45; Levent Börü, Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu, İnönü ÜHFD, Cilt. 9 Sayı. 2 Yıl 2018, (s. 341-372), s. 360.

II. KONKORDATODA İŞÇİ ALACAKLARINI ETKİLEYEN DÜZENLEMELER

Kanun koyucunun konkordato müessesini yeniden revize ederek işlevsel hale getirmesi her ne kadar borçluları koruyucu bir amaç güttüğü izlenimini uyandırsa da esasen borçlarını ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan bir işverenin konkordatodan yararlanarak varlığını devam ettirmesi, hem işçilerinin hem de kamunun yararına¹³ Konkordatonun başarı ile sonuçlanması halinde hem alacaklılar kendi iradeleri ile alacaklarının maksimum kısmını elde etmiş olacaklar hem de işletme faaliyetine devam edeceği için işçilerini daha zor duruma düşmekten kurtarmış olacaktır. Bu bağlamda kanun koyucu hem işçilerin korunması hem de işverenin varlığını devam ettirmesi amacı ile mühlet kararının işçi alacaklarına etkisini düzenleyen hükümlere yer vermiştir.

Kanun koyucu İİK m. 294/1 ve m. 295 hükmü ile konkordato mühleti verilen bir borçluya karşı takipleri kural olarak yasaklamıştır. Bununla birlikte yasaklanan takiplerin istisnası ise İİK m. 294/2’de belirtilmiştir. Buna göre İİK 206. maddenin birinci sırasında yazılı olan imtiyazlı alacaklar konkordatoya tâbi değildir. İİK 206. maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar arasında ilk sırada işçi alacakları yer almaktadır. Madde hükmünde işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dâhil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatı alacaklarının imtiyazlı ve takip yasağına tâbi olmadığı düzenlenmiştir.

Konkordato mühleti verilen bir işveren ile işçisi arasındaki hizmet akdinin akıbetine ilişkin durum ise “Kesin Mühletin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları” başlığı altında İİK m. 296 hükmü ile açıklığa kavuşturulmaya çalışılmıştır.

Tek gelir ve geçim kaynağı ücreti olan işçinin alacağının konkordato projesinin tasdiki aşamasında ödenmesini garanti altına almak isteyen kanun koyucu İİK m. 305/1-d bendi gereğince, borçlunun alacaklılara teklif etmiş olduğu konkordato teklifi alacaklılarca kabul edilmiş olsa dahi imtiyazlı alacaklardan olan işçi alacağının tam olarak ifa edilmesini tasdik şartları arasında düzenlemiştir.

¹³ Öztekin, s. 43.

Bunun haricinde 28.06.2009 tarih ve 27272 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ücret Garanti Fonu Yönetmeliği ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu’nun Ek-1. maddesine göre; işçi çalıştıran işverenin konkordato ilan etmesi, hakkında aciz vesikası alınması, iflâsı, ödeme güçlüğüne düşmesi hallerinde hizmet akdine dayalı olarak çalışan işçinin üç aylık ücreti Ücret Garanti Fonundan ödenecektir.¹⁴

Konkordato ilan eden işverenden ücret alacağı bulunan işçilerin İŞKUR’a başvurarak Ücret Garanti Fonu Talep Dilekçesi vermesi, dilekçenin ekine mahkemece verilen konkordato mühlet kararı veya konkordato mühlet kararının ilan edildiğini gösteren belge, işçinin ücret alacağını aylar itibariyle gösteren işçi alacak belgesi eklemesi gerekmektedir. İşçiler bu başvuruyu bizzat yapabilecekleri gibi noter tasdikli vekâletnameye dayalı olarak vekilleri aracılığıyla da yapabilirler.¹⁵

Ücret Garanti Fonundan yararlanabilmek için işçinin son bir yıl içerisinde konkordato ilan edilen işyerinde çalışıyor olması, ücret alacağı için beş yıllık zamanaşımı süresinin dolmamış olması gereklidir.

Yapılacak ödeme işçinin ödenmeyen üç aylık ücretiyle sınırlıdır. İşçinin ücreti ne olursa olsun SGK prim tavanını geçmeyen kısmı üç aylık sınırlı olmak üzere tam olarak İŞKUR tarafından ödenecektir. İşçi alacaklarının teminat altına alınmasını amaçlayan fona ilişkin bu düzenleme de anayasal ve uluslararası normlara uymayı amaçlamaktadır.¹⁶ İşçi alacakları bakımından konkordato mühleti süresince takip

¹⁴ Almanya’da işverenin ödeme güçlüğü halinde işçilik alacaklarının bir bölümü ülkemizdeki Ücret Garanti Fonuna benzer şekilde “iflâs tazminatı” olarak karşılanmaktadır. Bu tazminat aynen işsizlik sigortası ve diğer sigortalarda olduğu gibi sosyal sigorta sistemi kapsamında değerlendirilebilecek mecburi nitelikte bir ödemedir. Alman hukuku uyarınca işçi veya mirasçuları; iflâsın açılması, İşverenin malvarlığının yetersizliği nedeniyle iflâs kararı talebinin reddedilmesi, İşyerinin kapatılması durumunda iflâs tazminatı almaya hak kazanmaktadırlar. Bu üç durumun gerçekleşmesi sonucunda işçi hizmet ilişkisinin son üç ayının ödenmemiş ücretlerini (yıllık ücretli izin, fazla çalışma ücreti dâhil) talep eder. Bkz. Sungurtekin Özkan, Sistem, s. 141; Türe, s. 139 vd.

¹⁵ Sungurtekin Özkan, Sistem, s. 156-157.

¹⁶ Fon malvarlığının, işverenlerin malvarlığından bağımsız olması ve Fondan yapılacak ödemelerin işverenin prim ödeme yükümlülüğünü yerine getirmesine bağlı olmaması, garanti fonu yöntemini işçi alacaklarının korunması bakımından imtiyaz yönteminden daha etkili bir yöntem haline getirmektedir. Ancak Fondan yararlanmak için gerekli olan şartların “ağır” oluşu, pek çok işçiye ödeme yapı-

yapma yasağının uygulanmaması, işçilerin Ücret Garanti Fonu'na başvurmasına engel değildir. İşçiler, Ücret Garanti Fonu'nun ödeme kapsamı dışında kalan alacakları bakımından ise İcra ve İflâs Kanunu madde 179/b ve 206 çerçevesinde takip yapabilirler.¹⁷

İş Kanunu m. 36'da "Kamu Makamlarının ve Asıl İşverenlerin Hakedişlerinden Ücreti Kesme Yükümlülüğü" başlığı altında müteahhitlik yapan işverenlere bağlı olarak çalışan işçilerin işçilik alacakları konkordato süreci de dâhil işverenin ödememe ihtimaline karşı garanti altına alınmaya çalışılmıştır. Madde gereğince genel ve katma bütçeli dairelerle mahalli idareler veya kamu iktisadi teşebbüsleri yahut özel kanuna veya özel kanunla verilmiş yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlar, asıl işverenler; müteahhide verdikleri her türlü bina, köprü, hat ve yol inşası gibi yapım ve onarım işlerinde çalışan işçilerden müteahhit veya taşeronlarca ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığının kontrolü ya da ücreti ödenmeyen işçinin başvurusu üzerine, ücretleri ödenmeyen varsa müteahhitten veya taşeronlardan istenecek bordrolara göre bu ücretleri bunların hakedişlerinden öderler. Bunun için hakediş ödeneceği ilgili idare tarafından işyerinde şantiye şefliği işyeri ilân tahtası veya işçilerin toplu bulunduğu yerler gibi işçilerin görebileceği yerlere yazılı ilân asılmak suretiyle duyurulur. Ücret alacağı olan işçilerin her hakediş dönemi için olan ücret alacaklarının üç aylık tutarından fazlası hakkında adı geçen idarelere herhangi bir sorumluluk düşmez. Anılan müteahhitlerin bu işverenlerdeki her çeşit teminat ve hakedişleri üzerinde yapılacak her türlü devir ve el değiştirme işlemleri veya haciz ve icra takibi bu işte çalışan işçilerin ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. Bir işverenin üçüncü kişiye karşı olan borçlarından dolayı işyerinde bulunan tesisat, malzeme, ham, yarı işlenmiş ve tam işlenmiş mallar ve başka kıymetler üzerinde yapılacak haciz ve icra takibi, bu işyerinde çalışan işçilerin icra kararının alındığı tarihten önceki üç aylık dönem içindeki ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder.

lamamasına neden olmaktadır. Özellikle aynı işyerinde bir yıl çalışmış olma şartı, Fondan yararlanma önünde en büyük engeli teşkil etmektedir. Ayrıca Fondan yalnızca üç aylık ücret alacağının karşılanması, işçi alacaklarının büyük bir kısmının yeterli güvenceden yoksun kalmasına yol açmaktadır. Bkz. Türe, s. 153.

¹⁷ İbrahim Ermenek, İflâsın Ertelenmesi, Ankara-2009, s. 347.

Bu haktan yararlanmak isteyen çalışanların, o müteahhide işe veren ihale makamına, alt işveren (taşeron) çalışanlarının ise asıl işverene başvurmaları gerekir. İşçinin başvurusu üzerine asıl işveren işçi ücretlerinin ödenip ödenmediğini resen kontrol etmekle ve ödenmişse alt işverenin hakedişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür (İş Kanunu m. 36/5).

III. KONKORDATO MÜHLETİ VERİLMESİNİN HİZMET AKDİNE ETKİSİ

A. İşçinin Mevcut Hizmet Akdini Sona Erdirememesi

İcra ve İflâs Kanunu'nun 296. maddesi "Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurması durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez" şeklindedir. 7101 sayılı Kanun'un gerekçesinde bu hükmün Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun'un 309/r maddesinden esinlenerek düzenlendiği belirtilmiştir. Hükmün gerekçesine göre mühletten yararlanan borçlunun tarafı olduğu sözleşmelerde sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın borçluya temel mal ve hizmet sağlayan sözleşmelerin devamını sağlama amacının güldüğü belirtilmekte; ayrıca, borçlunun işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerin konkordato talebinden önceki şartlarla devam ettirilmesi imkânına ilişkin usul ve şartların düzenlendiği ifade edilmektedir. Gerekçede "konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmayacağı" ifade edildiğine göre, borçluya yapılan hizmet akitlerine de bu hüküm uygulanabilecek; işveren konkordato talebinde bulunduğu takdirde, işçi sözleşmede açık hüküm olsa bile fesih yetkisini kullanamayacaktır.¹⁸

¹⁸ Erdal Tercan, İflâsın Sözleşmelere Etkisi, Ankara-1996, s. 17; Pekcanitez/Erdönmez, s. 35; Atalı, s. 102.

Bununla birlikte İİK m. 296/2 hükmünde hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümlerin saklı tutulduğu belirtilmiştir. Buna göre işçiler, ücretlerinin hiç ödenmemesi, eksik ödenmesi, düzensiz aralıklarla ödenmesi, işyerinde işin 1 haftadan fazla durması gibi sebeplerden dolayı iş sözleşmesini İş Kanunu m. 24/2 ve m. 24/3 gereğince haklı nedenle sona erdirip işyerinden kıdem tazminatı talep ederek ayrılabilirler. 4857 sayılı İş Kanunu m. 32’de ücretin en geç ayda bir ödeneceği, iş sözleşmeleri veya toplu iş sözleşmeleri ile ödeme süresinin bir haftaya kadar indirilebileceği belirtilmiş olup; 24/2-e maddesi ile işçiye, işveren tarafından ücretinin kanun hükümleri veya sözleşme şartlarına uygun olarak hesap edilmemesi veya ödenmemesi halinde ihbar süresini beklemeksizin iş akdini tek taraflı olarak feshedip, işverenden kıdem tazminatı isteme hakkı verilmiştir. İş Kanunu m. 24/3’te ise işçinin çalıştığı işyerinde bir haftadan fazla süre ile işin durmasını gerektirecek zorlayıcı sebepler ortaya çıkarsa işçiye iş akdini tek taraflı olarak feshedip, işverenden kıdem tazminatı isteme hakkı verilmiştir.

İşçi konkordato mühletinden sonra da Türk Borçlar Kanunu m. 406 ve 436. maddeleri gereğince haklı nedenle fesih hakkına sahiptir. Türk Borçlar Kanunu m. 406 hükmünde aksine âdet olmadıkça, işçiye ücretinin her ayın sonunda ödeneceği, ancak hizmet sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesiyle daha kısa ödeme süreleri belirlenebileceği; 436. maddesinde de işverenin ödeme güçsüzlüğüne düşmesi hâlinde işçinin, sözleşmeden doğan hakları uygun bir süre içinde işveren tarafından güvenceye bağlanmazsa, sözleşmeyi derhâl feshedebileceği düzenlenmiştir. Buna göre mali durumu bozulan, iflâs eden veya konkordato mühletine rağmen işvereni tarafından ücreti düzenli ödenmeyen işçi, ihbar süresini beklemeden, tek taraflı olarak iş akdini feshedebilir ve bütün işçilik alacakları ile işyerinde en az bir yıl çalışmışsa kıdem tazminatını işverenden isteyebilir.

B. Konkordato Mühleti İçinde Mevcut Sözleşmenin Devam Etmesinin Sonuçları

İşçinin iş akdine devam edilmesi, işveren tarafından da sonlandırılmaması halinde şirketin konkordato kararı almış olması tek başına işçilere haklı fesih imkânı vermez. Ücretleri düzenli ödendiği, iş koşulları ağırlaştırılmadığı sürece, kısaca konkordato dışında haklı bir neden olmadıkça işçiler iş sözleşmelerini sona erdirirlerse kıdem ve ihbar tazminatı alamazlar.

Konkordato mühleti verilen işveren açısından ise İsviçre İcra ve İflâs Kanunu 297/a maddesinden iktibas edilen madde gereğince konkordato mühletinden yaralanan borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla karşı tarafın zararının karşılanması koşuluyla her zaman sona erecek Şekilde feshedebilir. Bu borçluya tanınan olağanüstü bir fesih imkânıdır. Ancak kanun koyucu konkordatodan yararlanan borçlulara işçileriyle yapmış olduğu hizmet sözleşmelerinde bu hakkı tanımamaktadır. Buna göre işveren ancak Türk Borçlar Kanunu ve İş Kanunu hükümlerinde yer alan sebeplerle işçinin hizmet akdini sonlandırabilecektir. İşverenin hizmet akdini sonlandırması halinde işçi, doğan tazminat alacağı için konkordatonun tasdikini beklemeden mühlet zarfında da icra takibi başlatabilecek ve haciz yolu ile alacağına kavuşabilecektir.

IV. KONKORDATO SÜRECİNDE TAKİPLER BAKIMINDAN İŐİŐİLERE TANINAN İŐİŐİSNA

A. İŐİŐİLERİN TAKİP YAPABİLECEKLERİ ALACAKLARI

1. Genel Olarak

Kanun koyucu geçici mühlet süresince ve kesin mühlet süresince, hem borçlunun hem de kamunun üstün menfaatlerini göz önünde bulundurarak borçluya karşı gerçekleştirilecek icra ve iflâs takiplerini, rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takiplerde dâhil olmak üzere İİK m. 294/1 ve 295. madde hükmü ile kural olarak yasaklamıştır.¹⁹

Konkordato mühleti verilen bir borçluya karşı yasaklanan takiplerin istisnası ise İİK m. 294/2'de belirtilmiştir. Buna göre İİK 206. maddenin birinci sırasında yazılı olan imtiyazlı alacaklar konkordatoya tâbi değildir.²⁰ İcra ve İflâs Kanunu 206. maddenin birinci sırasında yazılı

¹⁹ Pekcantez/Erdönmez, s. 95 vd.; ztek/Budak/Yeşilova/Tunç/ Kale, s.210 vd.; Sarisözen, s.117; Kanun koyucu İİK m. 295 hükmünde mühlet sırasında rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabileceğini veya başlamış olan takiplere devam edilebileceğini ancak bu takip nedeniyle muhafaza tedbirleri alınamayacağını ve rehinli malın satışını gerçekleştirilemeyeceğini düzenlemiştir. İşçi alacakları için ise konkordato mühleti zarfında dahi muhafaza tedbiri alınması veya hacizli malların satışı konusunda herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

²⁰ Kuru, İcra Ders Kitabı, s. 506; Kuru, El Kitabı, s. 1274; Serdar Kale, Sorularla Kon-

olan bu alacaklar; işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dâhil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları; işverenlerin, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşıatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları ile iflâsın açılmasından önceki son bir yıl içinde tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacaklarıdır. Bu alacaklar için mühlet içinde olsa bile takip başlatılabilecek veya başlamış takiplere ilişkin ödeme emri, haciz, satış gibi icra takip işlemleri gerçekleştirilebilecektir.²¹

Konkordato mühleti verilen borçluya karşı işçiler ancak haciz yolu ile takip başlatılabileceklerdir. İşçilerin konkordato mühleti verilen işverene karşı iflâs yolu ile takibe başlaması ise hem konkordatonun amacına hem de kanun maddesine (İİK m. 294/2) aykırı olduğu için mümkün değildir. İşçilerin işverene konkordato mühleti verilmesinden önce iflâs yolu ile takip başlatmış olmaları halinde ise bu takibin konkordato mühleti verilmesinden itibaren devam ettirilmesi mümkün değildir.²² Bu durumda işçiler, İİK m. 43 gereğince başlatmış oldukları iflâs takip yolunu harç ödemeden bir defaya mahsus değiştirerek, aynı dosya üzerinden haciz yolu ile takibe devam edebileceklerdir.²³

2. Takip Yasağına Tâbi Olmayan Alacaklar İçin Aranan Şartlar

a. Alacağın Konusu Bakımından (İş İlişkisinden Kaynaklanan Alacaklar)

Borçluya konkordato mühleti verilmesine rağmen İİK 206. maddenin birinci sırasında işçi alacaklarına imtiyaz tanınarak takip yasağı konulmamıştır. İcra ve İflas Kanunu 206. madde düzenlemesinde, imtiyazlı kabul edilen birinci sıradaki işçi alacaklarının nitelikleri ayrıca tarif edilmiştir. Buna göre işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açıl-

kordato, İflâs Dışı ve İflâs İçi Adi Konkordato, İstanbul-2017, s. 19 vd.

²¹ Pekcanitez/Erdönmez, s. 93, Sarısözen, s. 123.

²² Necmettin M. Berkin, İflâs Hukuku, 4. Bası, İstanbul-1972, s. 519; Altay/Eskiocak, s. 349; Pekcanitez/Erdönmez, s. 167.

²³ Arslan/Yılmaz/Taşpınar Ayvaz/Hanağası, s. 138; Kuru, El Kitabı, s. 173.

masından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dâhil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları imtiyazlı alacak niteliğindedir.

İcra ve İflâs Kanunu'nun 206. maddesinde konkordatoda mühleti zarfında takip yasağından muaf olan işçi alacakları işçilerin, iş ilişkisinden doğan ihbar ve kıdem tazminatları dâhil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatları olarak belirtilmiştir.

Kanunda her ne kadar açıkça belirtilmiş olmasa da borçluya geçici konkordato mühleti verilmesinden önce bir yıl içinde tahakkuk eden ve icra takibine konu olabilen imtiyazlı işçi alacaklarının kapsamına, ücret ile ikramiye, prim, kazançtan alınan pay, komisyon, aynı ödemeler, fazla çalışma ücreti, yıllık ücretli izne dair alacak hakkı, kıdem ve ihbar tazminatı,²⁴ iş kazasından kaynaklanan maddî,²⁵ manevi tazminat²⁶ ve işçinin ölümü hâlinde yakınlarının hak kazandığı destekten yoksun kalma tazminatı, bonoya bağlanmış olsa bile konkordato mühleti verilmesinden önceki bir yıllık zaman dilimine ait ücret²⁷ gibi kalemler de dâhildir.²⁸

²⁴ Yargıtay 12. HD., 2011/5720 E., 14.11.2011T. Kazancı İçtihat Bilgi Bankası

²⁵ İİK m. 206 hükmünde işçinin maddi tazminat alacakları konusunda açıklık bulunmamasıyla birlikte, doktrinde baskın görüş birinci sıranın A bendiyle öngörülen düzenlemenin lafzından yola çıkarak, işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş bulunan alacakları kapsamında iş gücünün kaybindan doğan maddi tazminat alacaklarının da imtiyazlı olduğunu belirtmektedir. Bkz. İlhan Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri*, Cilt I, İstanbul-1978, s.195; Bilgin, s. 192; Aksi görüş için bkz. Tercan, *İmtiyazlı Alacaklılar*, s. 25.

²⁶ Yargıtay 19. HD., 2006/9508 E., 2007/354 K.,25.01.2007T., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

²⁷ Yargıtay 19. HD.,1996/2899E., 1996/4351K., 07.05.1996 T. Kazancı İçtihat Bilgi Bankası.

²⁸ İşçilik alacağı, işçinin kanun, toplu iş sözleşmesi veya bireysel iş sözleşmesi ile hak etmiş olduğu, parasal karşılığı olan ücret, ücret ekleri, parayla ölçülebilir diğer hak ve menfaatler ile hak edilen diğer yasal tazminatların tümüdür. Bir başka ifadeyle işçilik alacağı işçinin iş sözleşmesi ya da iş ilişkisi nedeniyle hak etmiş olduğu her türlü alacak hakkıdır. Bkz. Yasemin Gök, *İşverenin Ödeme Güçlüğüne Düşmesi Durumunda İşçilik Alacaklarının Korunması*, Basılmamış Y. Lisans Tezi, İstanbul-2014, s. 4; Meral Sungurtekin Özkan, *İşverenin İflâs Etmesi Halinde İşçilik Hak ve Alacaklarının Karşılama Konusundaki Sistemler ve Türk Hukukundaki Durum*, Birinci Baskı, Ankara 2008, s.101 vd.; Ufuk Aydın, *Uluslararası Hukukta ve Türk Hukukunda İşverenin İflâsı Halinde İşçi Alacaklarının Korunması*, İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C. 5, S. 2, Ankara-2000, (s. 67-79), s. 76; Özbek, s. 67.

Geçici veya kesin konkordato mühleti verilmesine rağmen borçlu şirketin konkordatoyu başarı ile sonuçlandıramaması halinde iflâs etmesi söz konusu olur. Böyle bir durumda işçilerin iş akitleri iflâs nedeniyle feshedilmiş kabul edilir. Konkordatonun başarıya ulaşmaması halinde iflâs sonucunda doğan kıdem ve ihbar tazminatı alacakları bir yıl içinde süreye bakılmaksızın imtiyazlı kabul edilir.

Kanunun lafzı gereğince “iflâstan başka nedenlerle” (örneğin haklı nedenle fesihle) işçinin iş akdinin feshedilmiş olması durumunda ise konkordato mühleti verilmeden önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları imtiyazlı alacak olarak birinci sıraya kaydedilecektir.²⁹

b. Alacağa İlişkin Süre Bakımından

İcra ve İflâs Kanunu 206. madde hükmünde “işçilerin iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk eden alacaklarından” bahsedilerek konkordato mühleti verildikten sonra icra ve iflâs takibine konu olabilecek işçi alacaklarına süre sınırı konulmuştur. Buna göre son bir yıllık sürenin daha gerisinde kalan döneme tekabül eden işçi alacakları imtiyazlı olmayıp, ancak sıra cetvelinin dördüncü sırasında kendisine yer bulabilecektir.³⁰

İcra ve İflâs Kanunu m. 294/2 ve m. 305/1-d bendi, işçi alacağının da aralarında bulunduğu İİK m. 206’da birinci sırasında yer alan imtiyazlı alacaklıların durumuna atıfta bulunmuştur. İİK m. 206’da birinci sırada yer alan işçi alacağından bahsedilirken her ne kadar “iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde” ifadesi kullanılsa da Yargıtay’ın da kabul ettiği üzere bu düzenlemeler işçiyi koruma amaçlı olup, iflâsın açılmasından öncesine ilişkin bir yıllık süre alt sınır olarak öngörülmüştür. Buna göre geçici konkordato mühletinden en fazla bir yıl öncesine ilişkin ve konkordato süresi içinde doğan işçi alacakları bu madde kapsamında kabul edilmelidir. Aksi halde konkordato mühle-

²⁹ Deynekli, İşçinin Ücret Alacağı, s. 33.

³⁰ Erdal Tercan, 4949 sayılı Kanun’la Yapılan Değişiklikten Sonra İcra ve İflâs Kanunu m. 206’ya Göre İmtiyazlı Alacaklar, *BATİDER*, C. 22, S. 2, Yıl 2003, (s. 17-45), s. 25; Adnan Deynekli, Bankaların İflâsında Sıra Cetvelinin Özellikleri, Prof. Dr. A. Şeref Gözübüyük’e Armağan, Ankara 2005, (s. 65-98), s. 93; Bilgin, s. 190.

ti içinde tek geçim kaynağı ücreti olan işçinin korumasız bırakılması, yasa koyucunun amacı ile bağdaşmayacaktır.³¹

İcra ve İflâs Kanunu 206. madde de işçi alacağıının doğduğu zamana ilişkin olarak kaleme alınan bir yıllık sürenin hesabında asliye ticaret mahkemesince borçluya konkordato geçici mühletinin verildiği an esas alınır. Zira İİK m. 206/son hükmüne göre birinci sıradaki işçi alacaklarının imtiyaz sürelerinin hesaplanmasında iflâsın açılmasından önceki mühlet de dâhil olmak üzere geçirilen konkordato süresi dikkate alınmayacaktır. Dolayısıyla imtiyaz, geçici konkordato mühletinin verildiği tarih ile bu tarihten geriye doğru bir yıl gidildiğinde hangi tarihe rastlanıyorsa, bu iki tarih arasındaki zaman diliminde tahakkuk etmiş alacaklara tanınmıştır.³²

İşçi konkordato geçici mühleti verilmeden önce iş akdini feshetmiş ise o zaman işçinin imtiyazlı olan alacakları bakımından, mühletin verildiği tarihten geriye doğru bir yıllık sürenin başladığı tarihten işçinin işten ayrılma tarihine kadar olan süreyi esas almak

gerekmektedir.³³ Ancak borçluya konkordato geçici mühleti verilmesinden bir yıl ve daha uzun bir süre öncesince işten ayrılan işçinin, iş ilişkisinden doğan alacakları imtiyazlı kabul edilmeyip dördüncü sırada yer alacaktır.³⁴

³¹ “Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler işçiyi koruma amaçlı olup, İflâsın açılmasından öncesine ilişkin bir yıllık süre alt sınır olarak öngörülmüştür. Anılan yasa maddesinde yazılı bulunan ‘İflâsın açılmasından önceki bir yıl’ ifadesiyle belirlenen sürenin; İflâsın ertelenmesinde ‘erteleme kararının verildiği tarihten önceki bir yıl’ olarak kabulü gerekir (HGK’nın 05.11.2008 tarih ve 2008/12-657 E., 2008/662 K.). Buna göre iflâsın ertelenmesinden en fazla bir yıl öncesine ilişkin ve erteleme süresi içinde doğan işçi alacakları bu madde kapsamında kabul edilmelidir. Aksi halde İflâsın ertelenmesi süresi içinde ek geçim kaynağı ücreti olan işçinin korumasız bırakılması, yasa koyucunun amacı ile bağdaşmayacaktır. Bu durum karşısında takip dayanağı ilamla doğan işçi alacağı 25.11.2013 tarihli olup iflâsın ertelenmesi karar tarihi olan 27.09.2013 tarihinden sonraki dönemde olup Mahkemece şikâyetin reddi ile takibin devamına karar vermek gerekirken mahkemece açıklanan gerekçeyle şikâyetin kabulü ile takibin durdurulmasına karar verilmesi isabetsizdir”. Yargıtay 8. HD. 2014/12671 E. , 2014/13258 K., 23.06.2014 T.

³² “İİK’nin 206. maddesinde yazılı bulunan ‘İflâsın açılmasından önceki yıl’ ifadesiyle belirlenen sürenin; iflâsın ertelenmesinde ‘erteleme kararının verildiği tarihten önceki bir yıl’ olarak kabulü gerekir”, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 2008/12-657 E., 2008/662 K., 05.11.2008 T., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası

³³ Bilgin, s. 191.

³⁴ Deynekli, İşçinin Ücret Alacağı, s. 33; Yargıtay 19. HD.; 2007/ 9177 E., 2008/1288 K. 15.02.2008 T., Kazancı İçtihat Bilgi Bankası; Bilgin, s. 191.

B. İşçilere Tanınan İmtiyazın Nedenleri

Konkordatoda takip yasağının istisnalarını belirleyen İİK 206. maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar arasında ilk sırayı işçi alacakları almaktadır. Ancak kanun koyucu 206. maddede düzenlenen işçi alacaklarının imtiyazlı olduğunu belirtirken bir sınırlamaya gitmiş ve sadece işçilerin, iş ilişkisine dayanan ve iflâsın açılmasından önceki bir yıl içinde tahakkuk etmiş ihbar ve kıdem tazminatları dâhil alacakları ile iflâs nedeniyle iş ilişkisinin sona ermesi üzerine hak etmiş oldukları ihbar ve kıdem tazminatı alacaklarının imtiyazlı olduğunu belirtmiştir.

İmtiyazlı alacak niteliğindeki işçi alacakları İİK m.294/2 hükmü sayesinde konkordato mühleti alınmış olsa bile icra ve iflâs takibi yapma yasağından muaf tutulmuş, belirtilen alacaklar için icra takibi başlatılabileceği ve devam ettirilebileceği düzenlenerek güvence altına alınmıştır. İşçi alacaklarına tanınan bu güvencenin nedeni Anayasa ve uluslararası normlardır. Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen sosyal devlet ilkesi gereği işçiler, özellikle çalışma hayatında ortaya çıkan parasal konular noktasında kanun koyucu tarafından koruma altına alınmak zorundadır. Ayrıca Anayasa'nın 55. maddesinin 2. fıkrasına göre devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri almak durumundadır. Bu bağlamda devlet, çalışanların yaptıkları ile uygun adaletli bir ücret ile tatmin edilmelerini ve diğer sosyal yardımlardan da yararlanmalarını sağlamak için gereken tedbirleri almakla mükellef kılınmıştır.³⁵

İşçi alacaklarının korunmasına ilişkin en önemli uluslararası norm ise İşverenin Ödeme Güçlüğü Halinde İşçi Alacaklarının Korunmasına İlişkin 173 sayılı ILO Sözleşmesi'dir. 08.06.1995 tarihinde yürürlüğe giren bu sözleşmeyle işverenin iflâsı halinde işçi alacaklarının korunmasına yönelik olarak ulusal hukuk çerçevesinde gerekli tedbirlerin alınması öngörülmüştür. Buna göre bir işverenin ödeme güçlüğü içine düşmesi halinde işçilerin çalışmalarından doğan alacakları, iflâs tasfi-

³⁵ Adnan Deynekli, İşverenin İflâsı veya İşverene Yönelik Haciz Halinde İşçinin Ücret Alacağına Önceliği Sorunu, *TBBD.*, Sayı 60, 2005, (s. 31-43). s. 31; Binnur Sümer, İşçi Ücretinin Bu Ücrete Yönelik Haciz ve İşverenin İflâsı İle İşverene Yönelik Haciz Halinde Korunması, (Prof. Dr. M. Şakir Berkî'ye Armağan, *SÜHFD*, C. 5, S. 1-2, Konya-1996, (s. 225-235), s. 234 vd.; Hikmet Bilgin, Hacizde ve İflâsta Alacakların Sırası, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2011, s. 184.

yesinde kendilerine düşen pay beklenmeksizin tamamen kavuşmaları temin etmek suretiyle öncelikli olarak korunacak, eğer korunamazsa da bu alacaklar bir garanti kurumunca üstlenilecektir.³⁶

173 sayılı ILO Sözleşmesi'ne göre işçi alacakları, öncelik sıralaması bakımından devlet kurumları ile sosyal güvenlik kurumlarının alacaklarından daha ön sırada yer alacaktır. Bu bağlamda Sözleşme'nin "Öncelik Verme Suretiyle İşçi Alacaklarının Korunması" başlıklı 2. bölümünün 5. maddesi gereğince, işverenin iflâsı halinde işçi alacaklarına öncelik tanınmak suretiyle diğer alacaklıların payları ödenmeden evvel işçilerin paylarının ödenmesi sağlanarak işçi alacaklarının korunması amaçlanmıştır.³⁷

Konkordato mühleti verilen bir işletmedeki işçinin alacağını koruyan bir diğer uluslararası norm ise Ücretin Korunması Hakkındaki 95 sayılı Uluslararası Çalışma Sözleşmesi'dir. Türkiye'nin 1960 tarihinde onaylayıp yürürlüğe koyduğu Sözleşme'nin 11. maddesine göre bir müessesenin iflâsı veya mahkeme kararıyla tasfiyesi halinde bu müessesede çalışan işçiler, gerek iflâsa veya mahkeme kararıyla tasfiyeye takaddüm edip, milli mevzuatla belirlenen bir süre zarfında geçen hizmetleri dolayısıyla kendilerine borçlanılan ve gerekse milli mevzuatla tayin edilen miktarı geçmeyen ücretler için, imtiyazlı alacaklı konumunda bulunacak, ayrıca imtiyazlı bir alacak olan işçi alacağı, adi alacaklılar hisselerini almadan önce tam olarak ödenecektir.³⁸Sözleşme ayrıca taraf ülkeye işçinin ücret alacağının sırasının diğer imtiyazlı alacaklara nazaran milli mevzuatlarda rüçhanlı olarak düzenlenmesi konusunda talimat vermektedir. 95 sayılı sözleşmedeki talimata uygun olarak kaleme alınan İİK m. 206/4 hükmünde ele alınan birinci sıraya ilişkin olarak, 4949 sayılı Kanun değişikliğinden önce yapılan ve madde hükmünün ilk halinde değişiklik öngören 1985 tarihli 3222

³⁶ Memiş Gökhan Türe, *Türk İş Hukukunda İşverenin İflâsı*, Ankara-2014, s. 120 vd.; M. Bülent Alpar, *İşverenin Ödeme Güçlüğü Halinde İşçi Alacaklarının Korunmasına İlişkin 173 sayılı ILO Sözleşmesi İle İlgili Çalışma Hayatı Mevzuatı*, Kamu-İş, İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C. 6, S. 2002/3, s. 2.

³⁷ Alpar, s. 3 vd.; Başta ücret olmak üzere bütün işçi alacaklarının korunması bakımından ortaya konulan mekanizmaların başında imtiyaz sisteminin geldiği görülmektedir. Bkz. Meral Sungurtekin Özkan, *Ödeme Güçlüğüne Düşmüş İşveren Karşısında İşçi Hak ve Çıkarlarının Korunması* Konusunda Türk Hukukunda Geçerli Olan Sistemin Uluslararası Normlara Uygunluğu Meselesi, *DEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 10, S. 1, 2008, (s. 138-168), s. 140 vd.; Bilgin, s. 184.

³⁸ Türe, s. 119.

sayılı Kanun ile birlikte, birinci sırada imtiyazlı sayılan işçi alacaklarının kapsamı genişletilmiş ve iflâsın açılmasından geriye doğru 6 aylık dönemi kapsayan ve yalnızca ücret alacaklarından ibaret olan imtiyazlı işçi alacakları, kıdem ve ihbar tazminatı alacaklarını da içine alacak biçimde iflâsın açılmasından geriye doğru 1 yıllık zaman dilimine genişletildiği için artık bütün işçi alacakları birinci sırada imtiyazlı alacak sıfatını kazanmıştır.³⁹

Her iki uluslararası norma uygun olarak kaleme alınan İİK m. 305/1-d bendi gereğince, borçlunun alacaklılara teklif etmiş olduğu konkordato teklifi alacaklılarca kabul edilmiş olsa dahi işçi alacakları imtiyazlı kabul edilmiş üstelik mahkemenin bu konkordatoyu tasdik edebilmesi için 206. maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklıların alacaklarının (örneğin işçi alacaklarının) tam olarak ödenmesinin garanti edilmiş olması gerekmektedir.⁴⁰ İİK m. 305/1-d bendinde yer alan ve konkordato da işçi alacaklarını güvence altına alan bu düzenleme hem Anayasada yer alan sosyal devlet ilkesinin gereği hem de 173 sayılı ILO Sözleşmesi'nden doğan bir yükümlülüğün yerine getirilmesinin gereğidir.

Tüm alacaklıların menfaati gözetilerek borçlulara geçici konkordato mühleti kararı verilmesine rağmen işletmenin faaliyetine devam etmesinde büyük yararı olan işçilere İİK m. 294/2 ve 206. madde ile imtiyaz tanınarak takip yapma imkânı verilmesi, alacaklılar arasında göreceli bir eşitsizlik yarattığı gibi konkordatonun başarıya ulaşamaması

³⁹ İşçilerin kıdem ve ihbar tazminatlarını da imtiyazlı hale getiren 3222 sayılı Kanun'un ilgili madde gerekçesinde şu ifadelere yer verilmiştir: "...Ancak, iflâsın açılmasından evvelki işçi ücretlerinin yalnızca altı aylığına imtiyaz verilmesi yetersiz kalmaktadır. İflâsın eşğine gelmiş şirketler altı ayı aşan sürelerde de işçilerine ödeme yapmamaktadırlar. Ayrıca, işverenin iflâsı halinde uzun yıllar o işyerinde çalışan işçinin, imtiyazlı alacaklar arasında yer verilmemesi nedeniyle kıdem ve ihbar tazminatını da alamaması sonucu ortaya çıkmaktadır. İşçi alacaklarının imtiyazsız kalması emekleriyle geçimini sağlayanların büyük mağduriyetlerine sebep olmaktadır. Bu mahzuru bertaraf maksadıyla 206 ncı madde değiştirilmekte, imtiyaz tanınan işçi aylıkları altı aydan bir yıla çıkarılmakta ve ayrıca işçi kıdem ve ihbar tazminatları da imtiyazlı alacaklar arasına alınmaktadır". Bkz. Saim Üstündağ, İflâs Hukuku, 8. Bası, İstanbul-2009, s. 125-126, dn.106c.

⁴⁰ İİK m. 305/1-d bendi gereğince, kanunda teminat gösterilmesi öngörülen alacaklıların, teminattan tamamen vazgeçmesi mümkün olduğu gibi kısmen de vazgeçmesi mümkün kılınmıştır. Örneğin işçiler alacaklarının yüzde ellisi oranında teminat gösterilmesinden vazgeçebilirler. Bu durumda borçlu bu oranda teminat göstermek zorunda kalmayacaktır. Bkz. Pekantez/Erdönmez, s. 35.

hâlinde onlara zarar veren bir sonuç ortaya çıkarmaktadır.⁴¹ Ancak işçinin tek gelir ve geçim kaynağının ücret alacağı olduğu gerçeği göz önüne alındığında işçilere böyle bir istisnanın tanınması, her ne kadar doktrinde karşıt görüşler olsa da⁴² yerinde kabul edilmelidir.⁴³

SONUÇ

İcra ve İflâs Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 7101 sayılı Kanun değişikliği, konkordato kurumunda önemli yenilikler meydana getirmiştir. Bu yenilikler neticesinde konkordato kurumu işlevsellik kazanmış ve zor durumda olan borçlular açısından içine düştükleri ekonomik sıkıntılardan kurtulmak için cazip bir hukukî çare haline gelmiştir. Konkordato kurumunun işlevsellik kazanmasına neden en önemli unsurlardan biri şartların oluşması halinde borçlulara verilen konkordato mühletinin artırılması olmuştur. Buna göre şartların oluşması halinde konkordato teklif eden borçlulara alacaklılar toplantısına kadar öncelikle üç ay ve ilave olarak iki ay geçici mühlet tanınacak devamında yine şartların oluşması halinde borçluya bir yıl ve ilave olarak altı ay kesin mühlet verilebilecektir. Bu mühlet zarfında borçlu iflâstan farklı olarak ticari faaliyetlerine asliye ticaret mahkemesi tarafından atanan konkordato komiseri nezareti ile devam edebilecek; ayrıca borçluya karşı bu mühlet süresince icra ve iflâs takibi yapılamayacak, başlamış takipler ise durdurulacaktır.

Konkordato mühleti verilen borçluya kanun koyucu tarafından icra ve iflâs takiplerine karşı sağlanan hukukî korumadan, İİK m. 206'da belirtilen imtiyazlı alacaklar, dolayısıyla bu alacaklar arasında bulunan işçi alacakları muaf tutulmuştur. Zira tek gelir ve geçim kaynağı ücret alacağı olan işçilerin bu türden alacakları konkordato müh-

⁴¹ İcra ve İflâs Kanunu'nun 206. maddesindeki birinci sırada sayılan alacaklıların menfaatlerinin diğerlerine nazaran daha fazla korunduğu söylenebilir. Bkz. Pekcanitez/Erdönmez, s. 35

⁴² Tanrıver'e göre konkordatonun tasdiki için uygulamada borçluların en çok zorlandığı husus teminat gösterilmesidir. Bu nedenle imtiyazlı alacaklıların ve özellikle işçi alacaklılarının imtiyazlı alacak olmaktan çıkarılması halinde adi alacaklılar daha yüksek oranda alacaklarını tahsil edebilecektir. Bkz. Süha Tanrıver, İflâs Dışı Konkordatoya İlişkin Güncel Sorunlar ve Bazı Değerlendirmeler, Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı-VIII, 9-10 Ekim 2009 Abant, Ankara-2010, (s. 255-280), s. 280; Oğuz Atalay, İflâsın Ertelenmesi, Prof. Dr. Baki Kuru Armağan, TBB Yayınları Ankara-2004, s. 85.

⁴³ Özbek, s. 67.

leti zarfında da hem yerel normlar hem de uluslararası sözleşmeler ile güvence altına alınmıştır.

Konkordato mühleti verilmesine rağmen icra takibi yasağından muaf tutulan işçi alacakları bakımından en önemli şart bu alacakların geçici konkordato mühleti verilmesinden önce bir yıl içinde tahakkuk etmiş olmasıdır. Bu ön şartı sağlayan ve icra takibine yapılabilen imtiyazlı işçi alacaklarının kapsamına ücret ile ikramiye, prim, kazançtan alınan pay, komisyon, aynı ödemeler, fazla çalışma ücreti, yıllık ücretli izne dair alacak hakkı, kıdem ve ihbar tazminatı, iş kazasından kaynaklanan maddî, manevî tazminat ve işçinin ölümü hâlinde yakınlarının hak kazandığı destekten yoksun kalma tazminatı, bonoya bağlanmış olsa bile konkordato mühleti verilmesinden önceki bir yıllık zaman dilimine ait ücret gibi kalemler dâhildir. Bu tür alacaklar konkordato mühleti içerisinde doğmuş olması halinde de icra takip yasağından muaftır. Dolayısıyla işçi bu alacakları için icra takibi başlatılabileceği gibi, konkordatodan yararlanan işverenin malvarlığına haciz işlemi uygulatabilecek devamında da satış işlemi yolu ile alacağına kavuşabilecektir.

Kaynakça

- Alpar M. Bülent, İşverenin Ödeme Güçlüğü Halinde İşçi Alacaklarının Korunmasına İlişkin 173 sayılı ILO Sözleşmesi ile İlgili Çalışma Hayatı Mevzuatı, Kamu-İş, İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C. 6, S. 2002/3.
- Altay Sümer/Eskiocak Ali, 7101 sayılı Kanun'la Yapılan Düzenlemelerin Işığında Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku, 4. Bası, İstanbul-2018.
- Arslan Ramazan/Yılmaz Ejder/Taşpınar Ayvaz Sema/ Hanağası Emel, İcra ve İflâs Hukuku, 4. Baskı, Ankara-2018.
- Arslan Aziz Serkan, İcra Takip İşlemleri, Ankara-2018.
- Atalay Oğuz, İflâsın Ertelenmesi, Prof. Dr. Baki Kuru Armağan, TBB Yayınları Ankara-2004.
- Atalı Murat, Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları, On İki Levha/Lexpera Seminer İstanbul 4 Mayıs 2018-7101 sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Edt: Muhammet Özekes), İstanbul-2018.
- Aydın Ufuk, Uluslararası Hukukta ve Türk Hukukunda İşverenin İflâsı Halinde İşçi Alacaklarının Korunması, İş Hukuku ve İktisat Dergisi, C. 5, S. 2, Ankara-2000, (s. 67-79).
- Bauer Thomas, Ergänzungsband zum Basler Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, 2. Auflage, Basel-2017.
- Berkin Necmettin M., İflâs Hukuku, 4. Bası, İstanbul-1972.

- Bilgin Hikmet, Hacizde ve İflâsta Alacakların Sırası, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara-2011.
- Börü Levent, Adi Konkordatoda Alacaklılar Kurulu, İnönü ÜHFD, Cilt:9 Sayı:2 Yıl 2018, (s. 341-372).
- Deynekli Adnan, Bankaların İflâsında Sıra Cetvelinin Özellikleri, Prof. Dr. A. Şeref Gözübüyük'e Armağan, Ankara 2005, (s. 65-98). (Deynekli, Sıra Cetveli)
- Deynekli Adnan, İşverenin İflâsı veya İşverene Yönelik Haciz Halinde İşçinin Ücret Alacağının Önceliği Sorunu, *TBBD.*, Sayı 60, 2005, (s. 31-43). (Deynekli, İşçinin Ücret Alacağı)
- Ermenek İbrahim, İflâsın Ertelenmesi, Ankara-2009.
- Eroğlu Orhan, Uygulamada Konkordato, Ankara-2018.
- Gehler Karl, Der Gläubigerausschuss im Konkurs- und Nachlassvertragsverfahren, Freiburg-1999.
- Gök Yasemin, İşverenin Ödeme Güçlüğüne Düşmesi Durumunda İşçilik Alacaklarının Korunması, Basılmamış Y. Lisans Tezi, İstanbul-2014.
- Kale Serdar, Sorularla Konkordato, İflâs Dışı ve İflâs İçİ Adi Konkordato, İstanbul-2017.
- Kuru Baki, İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş, 2. Baskı, Ankara-2013. (Kuru, El Kitabı)
- Kuru Baki, İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 2. Baskı, Ankara-2018. (Kuru, İcra Ders Kitabı)
- Muşul Timuçin, İflâs ve Konkordato Hukuku, Ankara-2018.
- Özekes Muhammet, Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı, On İki Levha/Lexpera Seminer İstanbul 4 Mayıs 2018-7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler (Edt: Muhammet Özekes), İstanbul-2018.
- Öztek Selçuk/Budak Ali Cem/Yeşilova Bilgehan/Tunç Müjgan/Kale Serdar, Yeni Konkordato Hukuku, 7101 sayılı Kanun'la Değişik İcra ve İflâs Kanunu m. 285 - 309 Şerhi, Ankara-2018.
- Öztek Selçuk, İflâsın Ertelenmesi, *Bankacılar Dergisi*, Sayı 59, 2006, (s. 39-82).
- Pekantez Hakan/ Atalay Oğuz/ Sungurtekin Özkan Meral/ Özekes Muhammet, İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 5. Bası, İstanbul-2018.
- Pekantez Hakan/Erdönmez Güray, 7101 sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul-2018.
- Pekantez Hakan/Simil Cemil, İcra - İflâs Hukukunda Şikâyet, 2. Baskı, İstanbul-2017.
- Postacioğlu İlhan, İflâs Hukuku İlkeleri, Cilt I, İstanbul-1978.
- Postacioğlu İlhan, Konkordato, İstanbul-1965.
- Sarisözen Serhat, İcra İflâs ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, 2. Baskı, Ankara-2019.
- Sprecher Thomas, Gläubigerausschuss im schweizerischen Konkursverfahren und im Nachlassverfahren mit Vermögensabtretung, Zürich-2003.

- Sungurtekin Özkan Meral, İşverenin İflâs Etmesi Halinde İşçilik Hak ve Alacaklarının Karşılanması Konusundaki Sistemler ve Türk Hukukundaki Durum, Birinci Baskı, Ankara-2008. (Sungurtekin, İşçilik Alacağı)
- Sungurtekin Özkan Meral, Ödeme Güçlüğüne Düşmüş İşveren Karşısında İşçi Hak ve Çıkarlarının Korunması Konusunda Türk Hukukunda Geçerli Olan Sistemin Uluslararası Normlara Uygunluğu Meselesi, *DEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 10, S. 1, 2008, (s. 138-168). (Sungurtekin, Sistem)
- Sümer Binnur, *İşçi Ücretinin Bu Ücrete Yönelik Haciz ve İşverenin İflâsı İle İşverene Yönelik Haciz Halinde Korunması*, (Prof. Dr. M. Şakir Berki'ye Armağan, SÜHFD, C. 5, S. 1-2, Konya-1996, (s. 225-235).
- Tanrıver Süha/Deynekli Adnan, Konkordatonun Tasdiki, Ankara-1996.
- Tanrıver Süha, İflâs Dışı Konkordatoya İlişkin Güncel Sorunlar ve Bazı Değerlendirmeler, Medeni Usul ve İcra İflâs Hukukçuları Toplantısı-VIII, 9-10 Ekim 2009 Abant, Ankara-2010, (s. 255-280).
- Tanrıver Süha, Konkordato Komiseri, Ankara-1993.
- Taşpınar Ayvaz, Sema: İcra İflâs Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük, Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan, C. II, Ankara-2015, (s. 1537-1550).
- Tercan Erdal, 4949 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikten Sonra İcra ve İflâs Kanunu m. 206'ya Göre İmtiyazlı Alacaklar, *BATİDER*, C. 22, S. 2, Yıl 2003, (s. 17-45). (Tercan, İmtiyazlı Alacaklar)
- Tercan Erdal, İflâsın Sözleşmelere Etkisi, Ankara-1996. (Tercan, Sözleşme)
- Türe Memiş Gökhan, Türk İş Hukukunda İşverenin İflâsı, Ankara-2014.
- Üstündağ Saim, İflâs Hukuku, 8. Bası, İstanbul-2009.
- Yıldırım Kamil M./Yıldırım Nevhis Deren, İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı, İstanbul-2016.